

I. АРХАЙСКА СЕРИЯ (АРХАИКУМЪ).

Най-старият или Архайският теренъ, нареченъ Архаикумъ (отъ гръцката дума архайосъ, старъ), който образува около земята непрекъснатата обвивка, отличава се, както на всѣкжде така и въ България, съ пълна кристализация на съставнитѣ си елементи и съ напластена листеста структура; този теренъ, прочее, съставлява подъ наслоената или седиментарната серия основната частъ на земната кора.

Архаикумътъ у насъ се разкрива върху гълѣми пространства въ южната половина на Царството, както и въ Македония, а нѣма съмнение че сжщия теренъ се продължава и въ сѣверната частъ на нашето отечество; но като припокрить отъ по-млади образувания, той нигде не изпква на сѣверъ отъ Балканската верига къмъ дунавската хлътнатина (депресия), понеже тамъ лежи доста дълбоко подъ земната повърхнина. Кристалолестестиятъ теренъ, който излиза около Берковица въ комскитѣ височини, около „Срѣбърна“, „Мочурище“ и други мѣстности въ западна България не е отъ архайска възраст, а палеозойски, отъ седиментарни, метаморфни шисти. Подобни на последнитѣ откриватъ се и по възвишенитѣ части на Централна Стара-планина, които мжчно могатъ да се различатъ отъ кристалинитѣ шисти на Архайската серия.

Най-стариятъ кристалолестестъ теренъ, който се разкрива на много мѣста въ южната половина на съвременна свободна България, влиза въ състава на Тракийския или Ориенталския голѣмъ островъ, останалъ въ течение на дълги периоди извънъ водитѣ на моретата и е билъ свидѣтель и зритель на всички ония геологически събития, които нѣкога сж се случили въ юго-източна Европа, около Балканския полуостровъ.

Ний нѣма да разгледваме тука въпроса дали основнитѣ терени отъ Архайската серия, произлизатъ въ нашето оте-